

De Minister van Justitie en Veiligheid
Prof. mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
31 maart 2020

Contactpersoon
J.M.E. Smilde

Onderwerp
Advies van de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR inzake Wijziging Regeling aanwijzing consumenten- en theatervuurwerk (Ract) in verband met het verbod op enkele typen consumentenvuurwerk

Geachte heer Grapperhaus,

De Wetenschappelijke Commissie (WeCo) van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) heeft via de internetconsultatie kennis genomen van de wijziging Regeling aanwijzing consumenten- en theatervuurwerk (Ract) in verband met het verbod op enkele typen consumentenvuurwerk. De WeCo zou u graag de volgende overwegingen willen meegeven.

Algemeen

Met de wijziging van de Ract wordt beoogd om de jaarwisseling veiliger te laten verlopen door het toegestane consumentenvuurwerk in te perken. Er komt een verbod op enkelschotsbuizen, F3 vuurwerk, knalvuurwerk (inclusief knalstrengen) en vuurpijlen. De importeurs en verkopers mogen genoemde vuurwerkproducten niet meer verkopen en de consumenten mogen deze niet meer kopen/afsteken.

Vuurwerk is ingedeeld in categorieën, oplopend naar zwaarte. Consumentenvuurwerk bestaat nu nog uit de categorieën F1 tot en met F3.

In dit voorstel wordt de categorie F3 geheel verboden als consumentenvuurwerk en worden enkelschotsbuizen, knalvuurwerk (inclusief knalstrengen) en vuurpijlen ook in de lichtere categorie F2 verboden als consumentenvuurwerk.

Deze maatregelen zijn gebaseerd op het rapport *Veiligheidsrisico's jaarwisseling* dat de Onderzoeksraad voor Veiligheid in december 2017 uitbracht. De maatregelen moeten letsel en overlast, als gevolg van het afsteken van vuurwerk, verminderen, vooral rondom de jaarwisseling.

Opmerkingen

De WeCo wil op twee punten opmerkingen bij het voorstel plaatsen, namelijk (a) de nadelige gevolgen voor de vuurwerkbranche en (b) de handhaving van deze verboden in de publieke ruimte, met name rondom de jaarwisseling.

Ad a.

Zoals in de toelichting wordt erkend, kan het bedrijfsleven (de vuurwerkbranche) enige nadelige effecten ondervinden van deze maatregelen. De WeCo onderschrijft de afweging dat het met de maatregelen gediende belang zwaarder weegt dan deze nadelige effecten.

Met betrekking tot restantvoorraden is een overgangstermijn gegund om deze door te verkopen of af te voeren tot 1 december 2020. De WeCo stemt daarmee in.

Verder blijkt uit de toelichting dat F3 vuurwerk al nauwelijks aan consumenten werd verkocht. De aankondiging dat F3 vuurwerk voor consumenten verboden zou worden, is bovendien al in juli 2019 gedaan, zodat de branche zich daarop tijdig heeft kunnen voorbereiden. In zoverre mag worden verwacht dat de nadelige effecten gering zullen zijn.

Dat ligt mogelijk anders ten aanzien van het F2 vuurwerk. Ten aanzien van het verbod op de tot categorie F2 behorende enkelschotsbuizen, knalvuurwerk (inclusief knalstrengen) en vuurpijlen geldt dat deze maatregel alleen voor de enkelschotsbuizen al voor de jaarwisseling is aangekondigd, namelijk bij Kamerbrief van 18 december 2019. Daarin is meegedeeld dat gevolg wordt gegeven aan een motie van 21 november 2019 waarin om deze maatregel was gevraagd. De ondernemers in de branche hadden toen hun inkopen voor de jaarwisseling 2019/2020 al gedaan. Voor vuurpijlen en knalvuurwerk in categorie F2 geldt dat daartoe pas na de jaarwisseling is besloten, zonder duidelijke vooraankondiging op een tijdstip waarop de ondernemers daarmee nog rekening konden houden.

Uit de toelichting blijkt dat deze drie soorten F2 vuurwerk samen ongeveer twintig procent van de verkoop aan consumenten uitmaken. In de toelichting lijkt te worden gesuggereerd dat dit omzetverlies zal worden goedgemaakt, doordat de consument ander, nog wel toegestaan vuurwerk daarvoor in de plaats zal kopen. Als dat inderdaad de gedachte is, adviseert de WeCo dat expliciet uit te spreken én nader te onderbouwen.

Bij een gemiddeld omzetverlies van twintig procent waarop de verkopers niet hebben kunnen anticiperen (behoudens met betrekking tot de enkelschotsbuizen), valt niet uit te sluiten dat individuele ondernemers onevenredig zwaar worden getroffen, ook al zou dat niet gelden voor de sector als geheel en ook als een deel van dat omzetverlies kan worden goedgemaakt door ander vuurwerk te verkopen. De WeCo wijst erop dat op grond van artikel 15.21 in samenhang met artikel 15.20 van de Wet milieubeheer de mogelijkheid bestaat voor de betrokken vuurwerkondernemers om schadevergoeding te vragen als gevolg van de nu voorgestelde maatregelen; het Ract steunt immers op het Vuurwerkbesluit, dat weer berust op artikel 9.2.2.1 van de Wet milieubeheer. Die schade kan naast omzetverlies ook bestaan uit verlies op de restantvoorraden.

De WeCo adviseert om hier in de toelichting nader op in te gaan en met name om een duidelijke inschatting te maken van de mogelijke kosten aan schadevergoeding op grond van deze bepalingen.

Ad b.

In de toelichting wordt alleen ingegaan op toezicht en handhaving van de voorgestelde maatregelen bij de vuurwerkondernemers. Gelet op de met de maatregelen beoogde doelen

gaat het er evenwel uiteindelijk om dat de verboden soorten vuurwerk echt niet meer worden afgestoken in de openbare ruimte. Weliswaar is F3 vuurwerk al verboden in Duitsland en België, dat geldt kennelijk niet voor F2 vuurwerk. Bovendien vindt al jaren illegale verkoop van verboden vuurwerk plaats via internet (ook in categorieën boven F3). Dat betekent dat, ook als de vuurwerkbranche in Nederland zich aan deze regels houdt, niet gewaarborgd is dat dit vuurwerk niet meer wordt afgeschoten.

De WeCo mist een beschouwing omtrent de handhaving van het verbod om dit vuurwerk in de openbare ruimte af te steken en adviseert hier alsnog op in te gaan. Daarnaast lijkt het de WeCo aangewezen om te zijner tijd te evalueren of de nieuwe regeling inderdaad heeft geleid tot minder gezondheidsschade en minder overlast.

De Wetenschappelijke Commissie van de NVvR,

C.E. du Perron
voorzitter